

แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี
The Guidelines for Administration of Small Schools Based on Basic Education
Standards for Wiengkalong Wanathevi Education Quality Development Network

นริศรา ใบจิว

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 99 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในรูปของความเรียง ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการดำเนินงานสูงสุดคือ ด้านการวางแผน (Do) รองลงมาด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) และด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ในภาพรวมมีการดำเนินงานมาก สภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และมาตรฐานที่ 4 ระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล
2. ภาพอนาคตของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า มาตรฐานที่ 1 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึง ความรู้ความสามารถทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีพัฒนาการ ในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญละคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 การดำเนินการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุม

ด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากร ทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศและด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล มาตรฐานที่ 4 การวางระบบการจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3. แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการวางแผน ควรวางแผนการใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วางแผนยุทธศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน ด้านการปฏิบัติตามแผน ประชุมชี้แจง มอบหมายผู้รับผิดชอบ สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการปรับปรุงและพัฒนา นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ร่วมกันถึงปัญหาอุปสรรคจากการบริหาร กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินงานที่ดีที่สุดเพื่อพัฒนาต่อไป

Abstract

The objective of this study was to investigate the guidelines for administration of small schools based on the Basic Education Standards for Wiengkalong Wanathevi Education Quality Development Network. The population was 99 participants. The research instruments for data collection were questionnaire and interview. The data was used to stage the focus-group discussion in order to formulate the guidelines for administration of small schools. The data was analyzed by mean, standard deviation, and content analysis. The results showed that:

1. The administration circumstance of small schools based on the Basic Education Standards following PDCA analysis, in overall, was rated at the high level. The aspect holding the highest score was Planning (Plan), Execution of the plan (Do), Improvement and development (Act), Monitoring and evaluation (Check). The analysis results based on the Basic Education Standards Framework indicated that Execution of the plan (Do), in overall, was found at the high level. And, Standard 3: Student-centered Instruction was found in the highest implementation, followed by Standard 2: School Administrator Administration Procedure, Standard 1: Quality of Learner, Standard 4: Efficient Internal Quality Assurance System.

2. The future scenario of the administration of small schools based on the Basic Education Standards for internal quality assurance revealed that Standard 1: Learning achievement of learners illustrates knowledge, competence, skills based on the school curriculum; Standard 2: School administration covers academic, teachers, educational personnel, information, environment by promoting participation from all stakeholders; Standard 3: The instructional management support the contexts of local community based on the interests, needs, competence of the learners by exploiting various methods to promote learning at optimal potential of the individual; Standard 4: Setup internal quality assurance system for education quality of the school by drawing participation of all stakeholders in sharing responsibility to provide quality and standard education.

3. The guidelines for administration of small schools based on the Basic Education Standards suggested that Plan: Should perform planning by using the participation process in planning education quality development. Determine direction, goal, vision, mission, setup strategic planning for school curriculum development in consistent with contexts of school and students. Do: Should setup meeting to present and assign the person in charge of tasks. Build network of stakeholders in education provision for shared responsibility on the outcome of education provision. Check: All stakeholders systematically and consistently share participation in supervising, monitoring, reviewing, and evaluating the education administration. Act: Analyze evaluation results to identify problems and obstacles in education administration and determine the guidelines and methods for best practices in improvement.

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักคือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัด 32,879 แห่ง สถานศึกษาดังกล่าวนี้เป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา 10,877 แห่ง และในจำนวนนี้เป็นสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมาก กล่าวคือมีนักเรียนต่ำกว่า 60 คนลงมา ถึง 1,766 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้ ส่วนใหญ่ มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ 1) นักเรียนจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษา ขนาดอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อ และเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียน เป็นเกณฑ์ในการจัดสรร 2) สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กล่าวคือมีการลงทุนค่อนข้างสูง

เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วน ครู : นักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานต้อง 1 : 25 แต่สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก อัตราส่วนครู : นักเรียน เท่ากับ 1 : 8 - 11 เท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (2560) เป็นหน่วยงานการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบควบคุม กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ลาว อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 173 โรงเรียน พบว่าขนาดโรงเรียนส่วนใหญ่ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน) จำนวน 102 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.96 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดที่ 2 (นักเรียนตั้งแต่ 121 – 200 คน) จำนวน 30 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.34 โรงเรียนขนาดที่ 3 (นักเรียนตั้งแต่ 201 – 300 คน) จำนวน 24 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.87 ขนาดที่ 4 (นักเรียนตั้งแต่ 301 – 500 คน) จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.94 และขนาดที่ 5 (นักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป) จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.89 ในขณะที่โรงเรียนขนาดที่ 7 นักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไปไม่มี ในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจากรายงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2559 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ที่รับผิดชอบ ควบคุม กำกับ ดูแล ส่งเสริม นั้นเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน ลงมา ส่งผล ต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปีการศึกษา 2559 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถทางด้านเหตุผลมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (48.56) รองลงมา คือ ความสามารถด้านภาษาและความสามารถด้านคำนวณตามลำดับ (46.83 และ 40.71) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2559 : 52)

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี มีโรงเรียนทั้งสิ้น 13 โรงเรียน และมีโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 6 โรงเรียน ซึ่งได้แก่ โรงเรียนบ้านดงป่าสามใหม่เจริญ มีจำนวนนักเรียน 61 คน ครูผู้สอน 7 คน โรงเรียนบ้านป่าสัก จำนวนนักเรียน 103 คน ครูผู้สอน 9 คน โรงเรียนบ้านลังกา มีจำนวนนักเรียน 83 คน มีครูผู้สอน 9 คน โรงเรียนบ้านป่าตึง มีจำนวนนักเรียน 83 คน ครูผู้สอน 7 คน โรงเรียนบ้านสัน จำนวนนักเรียน 62 คน ครูผู้สอน 5 คน และโรงเรียนบ้านห้วยหินลาดโน จำนวนนักเรียน 22 คน ครูผู้สอน 3 คน ซึ่งมีสภาพปัญหาขาดแคลนครู สภาพครูไม่ครบชั้นเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร เพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดอัตราค่าจ้างครู อีกทั้งครูสอนไม่เต็มเวลาเต็มความสามารถเพราะครูมีภารกิจอื่น เนื่องจากครูคนเดียวต้องจัดการเรียนการสอนแบบควบชั้นครูไม่ครบตามรายวิชาเอก และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย และข้อจำกัดด้านงบประมาณของภาครัฐ งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคและ การบริหารจัดการ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัดซึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ พูนชัย ยาวีราช (2557) กล่าวว่า กลุ่มที่เป็นตัวจุดรั้งให้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กอ่อนด้อยด้านคุณภาพ คือ ด้านการเงิน และสินทรัพย์ บริหารทั่วไป และ บุคลากร

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลง วนาเทวี ยากต่อการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนัก รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา จำนวน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็น สำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่มี ประสิทธิภาพ นักเรียนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2559 : 54)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ ของโรงเรียนขนาด เล็ก ทั้ง 6 โรงเรียน ซึ่งประสบปัญหาต่างๆ เพื่อจะได้รู้สภาพการบริหารจัดการ ว่ามีสภาพอย่างไร เพื่อจะได้นำ ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง ในกระบวนการบริหารจัดการ และพัฒนาให้โรงเรียน ขนาดเล็กในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี มีคุณภาพ และประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ได้ มาตรฐานโดยสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี
2. เพื่อศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่ ประสบความสำเร็จตามภาพอนาคตที่พึงประสงค์

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้ ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารจัดการโรงเรียน ขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี อันเกิดจากเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อ คุณภาพของการบริหารจัดการ ซึ่งก่อให้เกิดภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งยังส่งผลไปยังข้อเสนอ แนวทางที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไป
2. ด้านการนำไปใช้ นำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหาร จัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในการ วางแผนกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่การกำหนดและปรับปรุงโครงสร้างที่

เหมาะสมต่อการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดคุณภาพต่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จตามภาพอนาคตที่พึงประสงค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี ดังนี้

1.1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ต่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1.2 ความพึงพอใจของนักเรียน และผู้ปกครอง ต่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 การศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 4 มาตรฐาน

1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี ที่ประสบความสำเร็จตามภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 มาตรฐาน โดยแต่ละมาตรฐานใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA

2. แหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครอง

2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย รายงานประจำปีของสถานศึกษา และสรุปรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ออกแบบการวิจัย (Research Design) และวิธีดำเนินการวิจัย (Design) แยกตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) ครูผู้สอน 3) คณะกรรมการสถานศึกษา 4) ประธานนักเรียน 5) ประธานชมรมผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เพื่อศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ 2) ครูวิชาการ 3) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 4) ประธานนักเรียน 5) ประธานชมรมผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ตามประเด็นที่ตอบแล้วนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบความสำเร็จตามภาพอนาคตที่พึงประสงค์ วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้โดยการสนทนากลุ่ม แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการ สพป.เชียงราย เขต 2 2) ศึกษาพิเศษ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียน Best Practice ด้านการบริหารจัดการ 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กในศูนย์เครือข่าย 5) ครูวิชาการ 6) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ตามประเด็นที่ตอบแล้วนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย สรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

1.1 สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA พบว่า

สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการวางแผน (Plan) รองลงมาคือด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) และด้านการตรวจสอบและประเมินผล (Check) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน (Planning) ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาคือ การประชุมวางแผนการดำเนินงานและการวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณในแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 4 มาตรฐาน พบว่า ในภาพรวมมีสภาพ

การดำเนินงานมากทุกมาตรฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และมาตรฐานที่ 4 ระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับบริบทของชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการวางระบบการจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 3) ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (Check) ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือระบบนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนางานในการดำเนินงาน รองลงมาคือ การประเมินผลงานโดยมีหลักฐานตรวจสอบได้ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กำหนดวิธีการ และเครื่องมือประเมินผล วิเคราะห์ผลการประเมิน และสรุปผลการประเมิน 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Act) ในภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการนำผลการประเมินไปทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป รองลงมาคือ ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการดำเนินงานที่ดีที่สุดในการบริหารโรงเรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ

1.2 สภาพการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความพึงพอใจของนักเรียน และผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นในความเป็นไทย และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการวางระบบและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือนักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

2. ภาพอนาคตของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวาวาเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จากการสัมภาษณ์เพื่อหาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครอบคลุมกระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA ดังนี้

2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน นำแผนพัฒนาการศึกษาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้น โรงเรียนจะบูรณาการโดยการสอนคละชั้น ดำเนินการโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร พบว่า ดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากร ด้านข้อมูลสารสนเทศ และสภาพแวดล้อม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนด มีแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา และจัดทำแผนการใช้งบประมาณตามความต้องการและเหมาะสมเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุด

มาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและได้ปฏิบัติจริง

มาตรฐานที่ 4 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ พบว่า สถานศึกษาวางระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นรูปธรรม และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบชัดเจน การดำเนินงานควบคุมให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

2.2 กระบวนการบริหารงานคุณภาพ PDCA

ด้านการวางแผน (Planning) พบว่า วางแผนกำหนดเป้าหมายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดทิศทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) พบว่า นำแผนพัฒนาการศึกษาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา จัดทำแผนการใช้งบประมาณตามความต้องการและเหมาะสม ครูใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแบบชัดเจน

ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) พบว่า ฝ่ายวิชาการจะมีการนิเทศชั้นเรียนเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน กำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผล วิเคราะห์ผลการประเมิน และสรุปผลการประเมินร่วมกัน โดยมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ รวมทั้งประเมินผู้เรียนจากสภาพจริงใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่เหมาะสม

ด้านการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา (Act) พบว่า นำผลการประเมินมาดำเนินการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ร่วมกันกำหนดแนวทางและวิธีดำเนินงานที่ดีที่สุดเพื่อพัฒนาต่อไป สร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบ จัดระบบให้ครูประเมินตนเองรายบุคคลตาม แผนพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน รวมทั้งนำผลการประเมิน คุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวาวเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน

ด้านการวางแผน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรและบริบทของโรงเรียน จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า นำแผนพัฒนาการศึกษาสู่แผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินการ จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ดำเนินการ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล พบว่า ฝ่ายวิชาการนิเทศชั้นเรียนเพื่อประเมินผลการ จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน มุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับชั้น นำผลไปพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน

ด้านการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา พบว่า นำผลการประเมินมาวิเคราะห์และปรับปรุงแผนพัฒนา การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำไปวางแผนพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร

ด้านการวางแผน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการ จัดการศึกษา กำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดนโยบาย จัดสรรงบประมาณตามโครงการที่เหมาะสม แต่งตั้งบุคลากรที่มีความชำนาญและเหมาะสมกับงาน กำหนดปฏิทิน ในการปฏิบัติงานประจำปี

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า ดำเนินการตามแผนในการจัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพบุคลากรให้พร้อม มีการกระจายอำนาจ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรตามแผนพัฒนาการศึกษาและ ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี มีแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล พบว่า ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประเมินผลตามแผนที่กำหนด วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้อง กำกับและติดตามแผนงานโครงการต่างๆที่ดำเนินงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา พบว่า สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวางแผน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วางแผนการจัดการเรียนการสอนและมีการกำหนดโครงการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด การจัดโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและได้ปฏิบัติจริง ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม ครูใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การติดตามตรวจสอบและประเมินผล พบว่า ประเมินผู้เรียนจากสภาพจริง มีขั้นตอนตรวจสอบและประเมิน อย่างเป็นระบบ ใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่เหมาะสม ครูวิชาการ ผู้บริหาร ตรวจสอบการนิเทศชั้นเรียนพร้อมทั้งให้คำแนะนำ การนิเทศการสอน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนได้ครอบคลุม

การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา พบว่า นำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาโดยการจัดทำเป็นรายงานผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

มาตรฐานที่ 4 ด้านระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการวางแผน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดทิศทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สร้างความตระหนักแก่ครูให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายใน 4 มาตรฐาน

ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล พบว่า กำหนดวิธีการเครื่องมือประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์ผลการประเมิน และสรุปผลการประเมิน นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสรุปรายงานผลการดำเนินงานเผยแพร่ต่อสาธารณะ

การปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา พบว่า นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการดำเนินงานในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มีทิศทางการดำเนินงานสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา กำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามแผน โดยประชุมชี้แจง มอบหมายผู้รับผิดชอบ สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา
3. เป็นแนวทางในการตรวจสอบและประเมินผล โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา โดยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ร่วมกันถึงปัญหา อุปสรรคจากการบริหาร กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินงานที่ดีที่สุดเพื่อพัฒนางานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. จากสภาพการดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี ควรมีการทำการวิจัยเพื่อขยายผลเจาะลึกในประเด็นด้านที่มีสภาพการดำเนินการน้อย ในด้านการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ เช่น การวางระบบการจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
2. จากแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี ควรมีการทำการวิจัยเพื่อขยายผลเจาะลึกในบางประเด็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการวางระบบและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- พูนชัย ยาวีราช. (2557). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในอนาคต (พ.ศ. 2556-2565) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือตอนบน. วารสารราชพฤกษ์, 12(2), 45-53.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (2559). รายงานผลการปฏิบัติงานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงนาเทวี. ยะลา: สำนักงานเขตฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). แนวการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.